

Inter rogo uos. sicut sabbatis benefacere animale
animum saluam facere an pdere. Et circu spectis
omnibus. dexte hominu. **E**xte manu tuam.

Et extendit. et constituta e manus eius. **I**psi aute
repleti sunt insipientia. et conloquebantur ad
inuicem quidnam facerent ihu.

lv. xlvi
om. xlvi
om. xlvi

Factum e aute in illis diebus. exiit in montem
orare. et erat pnoctans in oratione di.

lv. xlii
om. lxxv
om. lxxv

Et cum dies factus e. uocauit discipulos suos. et
elegit duo decim ex ipsis. quos et apostolos nominauit.

Symonem quem cognominauit petrum. et an
dream fratrem eius. **I**acobum et iohanne nomi
philippum et bartholomeum. mattheum et
thomam. **I**acobum alfei. et symonem qui uo
catur zelotes. **I**udam iacobi. et iuda scarioth.
qui fuit proditor.

lv. xlv
om. lxxv
om. lxxv

Et descendens cum illis de monte. stetit in loco
campestri. et turba discipulorum eius. et multi
tudo copiosa plebis. ab omni iudea et hierusale
et maritima et tyri et sidonis qui uenerant ut
audirent eum. et sanarentur a languorib' suis.

Et qui uexabantur ab spiritib' immundis. cura
bantur. **E**t omnis turba querebat eu tangere.
quia uirtus de illo exiebat. et sanabat omnes.

lv. xlv
om. lxxv
om. lxxv

Et ipse eleuans oculos in discipulos suos. dicebat

Boken i Finland. Utställning i Nationalmuseet i anledning av bokens jubileumsår 25. 8. - 31. 12. 1988 (Helsingfors Universitetsbibliotek, Helsingfors 1988)

8

BIBLIA SACRA

Evangelium secundum Lucam 2,31—3,1;
6,9—6,12

Bifolium saec. XI, membr., c. 375 × 235 (255 × 140) mm, plenis lineis (25), manu germanica exaratum.

Ett fragment ur en handskrift från 1100-talet av Evangeliet enligt Lukas. Det har troligen producerats inom verksamhetsområdet för klostret i Echternach (i nuvarande Luxemburg) Pergamentet är vitt och planslipat. De utsmyckade initialerna är målade med guldfärg, liksom även bokens namn, SC $\overline{D}$ LV $\overline{C}$ (*secundum Lucam*) i övre marginalen av bladet. Kapitlets nummer "III" är skrivet med röd färg.

Fragmentet har varit omslag till fogderäkenskapen: "Register och Fatebur och andra bohags partzeler Pro anno 1549".

BI 21

9

BIBLIA SACRA

Liber Genesis 37, 2—38, 22

Folium unicum saec. XII, membr., c. 410 × 295 (330 × 205) mm, binis columnis, lin. 39, litteris carolinis gothicis exaratum.

Ett avsnitt ur Första Moseboken från senare hälften av 1100-talet. Rubriken GENE/SIS är skriven med rött i övre marginalen av bladet. De utsmyckade initialerna är målade turvis med blått och rött. Kapitelnumren är skrivna med romerska siffror i rött i början av vart kapitel. Texten följer inte den nya kapitelindelningen som började användas i Paris i början av 1200-talet, utan detta är en betydligt äldre variant. De kapitel som inleds på det utställda bladet har numret "LXVII", som i den nuvarande Bibeln motsvarar I Mos. 37,17, medan numret "LXVIII" i sin tur motsvarar I Mos. 38,1. De äldre Biblarna har ett betydligt större antal kapitel än de nuvarande.

Fragmentet har varit omslag för följande fogderäkenskap: "Joens bagges Rekenskap aff Öst-rabothnen pro anno etc. 1552 No 1". "Norrländ 1552 No 1".

BI 3

10

BIBLIA SACRA

Liber II Macchabeorum 15, 30—15, 40

Evangelium secundum Mattheum, Prologus
Alius prologus

Evangelium secundum Mattheum 1, 1—10, 2

Bifolia duo saec. XIII ex., membr., c. 235 × 165 (155 × 100) mm, binis columnis, lin 49, manu gallica nigro atramento exarata.

Detta dubbelblad ur början av Evangeliet enligt Matteus är utfört av en fransk skrivare under senare hälften av 1200-talet. Initialen föreställer evangelisten Matteus. Texten, som är skriven med sotsvart bläck, är indelat i kapitel med initialer målade med blått och rött. Rubriken i övre marginalen av bladet hjälper läsaren att lättare finna rätt stycke i texten. Handskriften företräder den kategori av Biblar in mindre format som blev allmänna på 1200-talet och som det var lätt att bära med sig till och med under långa färder.

BI 18

89 A 3385

BOKEN I FINLAND

Utställning i Nationalmuseet i anledning av bokens jubileumsår
25.8.—31.12.1988

L-c. 2,31 - 3,1
6,9 - 32

BJ 21 : S. 147

Ark. S. 146

HELSINKI UNIVERSITY LIBRARY

Helsinki 1.11.1990
DNo 535/466-5-90

Dear Dr. Hartmut Hoffmann

In answer to your letter concerning our fragment of the Evangel of the 11th century, I will inform you that we have two leaves of it, which are connected. A very accurate description of the fragment will appear in near future in the catalogue *Fragmenta codicum latinorum medii aevi quae in Bibliotheca Universitatis Helsingiensis asservantur recensuit Anja Inkeri Lehtinen*.

I enclose here a copy of the description of this fragment which appeared in the catalogue of the exhibition *Boken i Finland 1988*. I think you will find all the information you asked for in it:

die Signatur: BI 21

die Anzahl der Blätter: bifolium

die Seitenmasse: 375 x 235

die Provenienz: the bailiff's note "Register och Fateburer och andra bohags partzeler Pro anno 1549."

We will send you the photograph you asked for as soon as it will be ready.

I hope you don't mind my answering you in English, I really couldn't do it in German.

Sincerely yours

Sirkka Havu

Sirkka Havu
Librarian

populorum. Lumen ad reuelationē gentium.

Et tuā ipsius animā p̄transiet gladius. ut reuelentur ex multis cordib⁹ cogitationes. **E**t erat anna p̄phetissa filia phanuel de tribu aser. hæc p̄cesserat in dieb⁹ multis. et uixerat cū uir suo annis septē a uirginitate sua. **E**t hæc uidua usq. ad annos octoginta quatuor. de templo ieiunīs et obsecrationibus seruens nocte ac die. **E**t hæc ipsa hora sup̄ueniens confitebatur dñō. et loquebatur de illo omnibus qui expectabant redemptionem hierusalem. **E**t ut p̄fecerunt omnia sc̄dm legem dñi. reuersi sunt in galileam in ciuitatem suam nazareth.

Puer autē crescebat et confortabatur. plenus sapientia. Et gratia dī. erat in illo.

Et ibant parentes eius p̄ omnes annos in hierusalem. in die sollempni paschæ.

Et cum factū ēēt annorum duodecim. ascendentib⁹ illis in hierosolimā sc̄dm c̄suetudinē

diei festi . consummatisq. diebus cū redirent . re-
mansit puer ihs in hierusalem . et non cognouerūt
parentes eius . **E**xistimantes autē illū ēē in comi-
tatu . uenerunt iter diei . et requirebant eum
inter cognatos et notos . **E**t non inuenientes .
regressi sunt in hierusalem requirentes eum .

Et factum ē post triduum . inuenerunt illum
in templo sedentē in medio doctorum . audi-
entē illos et interrogantem eos .

Stupebant autē omnes qui eum audiebant . sup-
prudentia et responsis eius . **E**t uidentes . am-
mirati sunt . **E**t dixit mater eius ad illum . fili .
quid fecisti nobis sic . **E**cce pater tuus et ego . do-
lentes querebamus te . **E**t ait ad illos . **Q**uid ē
quod me querebatis . Nesciebatis quia in his quæ
patris mei sunt oportet me ēē . **E**t ipsi non in-
tellexerunt uerbum . quod locutus ē ad illos .

Et descendit cum eis et uenit nazareth . et erat
subditus illis . **E**t mater eius conseruabat omnia
uerba hæc . in corde suo . **E**t ihs proficiebat sapi-
entia et statura et gratia . apud dñm et homines .

Anno autē quinto decimo imperii tiberii cæsa-
ris . pcurante pontio pilato iudeam . et tetrarcha
autē galilææ herode . philippo autē fratre eius
tetrarcha iureæ . et tracomitidis regionis . et

lv. iii
or. lxxii
or. xiii.

lv. v
sol.

lv. vi
or. lxxvii
or. ii
or. xxv.

Inter rogo uos. sicut sabbatis benefacere animale
animam saluam facere an p̄dere. Et circū spectis
omnibus. dixit homini. **E**xstende manū tuam.
Et extendit. et restituta ē manus eius. **I**psi autē
repleti sunt insipientia. et conloquebantur ad
inuicem quidnam facerent ihū.

lv̄ xl iii
oir̄ cxi viii
oir̄ lxxvi

Factum ē autē illis diebus. exiit in montem
orare. et erat p̄noctans in oratione dī.

lv̄ xl iiii
oir̄ lxxx
oir̄ xxx.

Et cum dies factus eēt. uocauit discipulos suos. et
elegit duodecim ex ipsis. quos et ap̄los nominauit.

Symonem quem cognominauit petrum. et an
dreā fratrē eius. **I**acobum et iohannē nomi
philippum et bartholomeum. matheum et
thomā. **I**acobum alfei. et symonem qui uo
catur zelotes. **I**udā iacobi. et iudā scarioth.
qui fuit proditor.

lv̄ xl v
oir̄ xxiii
oir̄ xxvii
lō xlvi.

Et descendens cum illis de monte. stetit in loco
campestri. et turba discipulorum eius. et multi
tudo copiosa plebis. ab omni iudea et hierusalē
et maritima et t̄yri et sydonis qui uenerant ut
audirent eum. et sanarentur a languorib' suis.

Et qui uexabantur ab spiritib' immundis. cura
bantur. **E**t omnis turba quarebat eū tangere.
quia uirtus de illo exiebat. et sanabat omnes.

lv̄ xl vi
oir̄ xxv.

Et ipse eleuans oculos in discipulos suos. dicebat.

B eati pauperes . quia uestrum ē regnum dī .

B eati qui nunc esuritis . quia saturabimini .

B eati qui nunc fletis . quia ridebitis .

B eati etiam cum uos oderint homines . et cum se
parauerint uos et exprobrauerint . et eiecerint
nomen ur̄m tāquā malū . ppter filiū hominis .

G audete in illa die et exultate . ecce enim merces
ur̄a . multa ^{et} in celo . **S** ecundum hæc enim .
faciebant pphetis patres eorum .

V erum tamen . uē uobis diuitibus qui habetis con
solationem ur̄am . **U** ē uobis qui saturati estis .
quia esuritis . **V** ē uobis qui ridetis nunc .
quia ^{luge} ridebitis et flebitis .

V ē cum benedixerint uobis omnes homines .
secundum hæc enim . faciebant pseudo pphetis
patres eorum . **S** ed uob̄ dico qui auditis .

D iligite inimicos ur̄os . benefacite his qui odert̄ uos .

B enedicite male dicentibus uos . orate p calumpni
antibus uos . **E** t qui te percutit in maxillam . pbe
ei et alteram . **E** t ab eo qui aufert tibi uestim̄
tū . etiam tunicam noli phibere .

O mni autē petenti te tribue . et qui aufert quæ
tua sunt . ne repetas . **E** t p ut uultis ut faciant
uobis homines . et uos facite illis similiter .

E t si diligitis eos qui uos diligunt . quæ uobis ē gr̄a .

608

655

